IR-RABA' HADD TAR-RANDAN (2020) IR-RANDAN HUWA "MIXJA", "PROGRESS"

Contributed by Frans Galea
Friday, 20 March 2020
Last Updated Friday, 20 March 2020

Din
hija il- Liturgija tar-Raba' Hadd ta'r-Randan (2020) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Ir-Randan g'andu storja
tassew twila fil-Knisja. Fl-ewwel sekli,
meta l-Knisja kienet g'addejja mill-Mag'mudija tal-persekuzzjonijiet ta't
il-'akma tal-Imperu Ruman, hi kellha |mien ta’ t'ejjija g'al dawk li riedu
jinag'qdu mag'ha fil-fidi fil-Mewt u l-Qawmien ta’ Kristu, u jsiru
“Insara”. Din kienet t'ejjija li kienet
tie'u xi snin, normalment erba’ snin, u kien |mien serju 'afna g'ax
is-Sagrament kbir tal-Mag'mudija kien jinag'ta mportanza li llum a'na kemm kemm
g'andna l-'ila nifhmu.

Il-meravilja tal-Mag'mudija

&afna minn dawk li kienu
jitg'ammdu kienu jkun !a adulti u l-Mag'mudija kienet tkun waqt li jiddefinixxi
l-&ajja ta’ dak li jkun, “a moment of no return”, kif jg'idu l-Ingli|i. G'alhekk it-t'ejjija g'al dan is-Sagrament
kbir kienet tinag'ta kura spe jali fil-Knisja u dan i|-|mien ta’ t'ejjija kien
jissejja' Katekumenat. Dan i|-|mien kien
jil'aq il-qofol tieg'u fl-a''ar erbg'in jum qabel il-Mag'mudija li kienet tkun
dejjem bl-immersjoni.

Lanqas biss kienu jo'olmu
li jg'ammdu kif ng'ammdu t-trabi tag'na a'na, g'ax is-Sagrament ismu mieg'u:
sinjal li jidher fl-g'ajnejn fi|i i dak li jkun qed isir fil-mo'bi fir-ru'
tal-Katekumenu. Meta dan kien jin|a’ 'wej!u
biex jin|el fil-'awt tal-Mag'mudija, dan kien ifisser li hu kien qata’ g'al
kollox mill-bniedem il-qadim tad-dnub li bih kien twieled.

San Pawl ig'id: “Intom
g'andkom twarrbu l-'ajja tag'kom ta’ qabel u tin|g'u l-bniedem il-qadim,
im'assar bix-xewqat tal-pja iri qarrieqa, u g'andkom ti!!eddu b’tibdila
spiritwali tal-fehma tag'kom u tilbsu l-bniedem il-!did, ma'luq skont Alla,
fil-!ustizzja u qdusija tassew.” (2 Ef.
4, 22-24) u x’imkien ie'or ig'id: “Tnaddfu
mill-'mira l-qadima 'alli tkunu g'a!na !dida, kif intom bla 'mira.” (1 Kor. 5, 7).

Dan il-bniedem il-qadim
jin|el fl-ilma u jeg'req g'al kollox fih. Dan mhux ilma normali,
tas-soltu. Huwa l-ilma tal-Mag'mudija li
fih jg'ammar l-Ispirtu s-Santu! Fih imut
il-bniedem il-qadim li g'andu !ibda inkontrollabli g'all-allat tad-dinja, u
jo'ro! bniedem “!did”, imwieled mill-!did, bniedem li, iktar ma jmur, iktar
jinbidel fi xbiha ta’ Kristu rebbie' fuq dak kollu li joqtol lill-bniedem. San
iprijanu li tg'ammed fis-sena 246 AD,
ig'id: “Jien in|ilt f’dawk l-ilmijiet li jag'tu l-&ajja u twelidt mill-!did,
bniedem !did. Id-dubji kollha li kelli
g'abu. Jien stajt nara dak li qabel kien
mo'bi minni. Issa stajt nag'mel dak li
qabel kien impossibbli g'alija.”

Ir-Randan = T'ejjija
g'all-Mag'mudija

Fejn jid'ol ir-Randan f’dan
kollu. Ori!inarjament kien l-a''ar erbg'in jum qabel il-Mag'mudija
g'all-katekumeni li kienu jkunu se jitg'ammdu fi - elebrazzjoni meravilju|a
tal-Lejl tal-G'id, l-Omm tal-Litur!iji kollha tal-Knisja. Il-Mag'mudija kienet tinag'ta darba fis-sena
biss, matul dan il-Lejl. L-a''ar erbg'in
jum, imfassla fuq l-erbg'in sena li I|rael mexa fid-de|ert (Katekumenat prim!),
u esù g'adda fid-de|ert jirba' it-tentazzjonijiet tad-dinja, kienu jkunu
mimlijin kateke|i tal-a''ar mog'tija mill-Isqof tal-post. G'andna 'afna minn dawn lil-kateke|ijiet
tal-Missirijiet tal-Knisja li waslu s’g'andna bi Grazzja.

Allura, dan kollu jurina li
kien hemm pro ess lejn il-Mag'mudija.
A'na, li tg'ammidna ta’ trabi, il-Knisja tg'ammidna g'ax temmen li dan

il-pro ess, spe i ta’ Katekumenat, jitwettaq aktar tard matul il-'ajja
tat-tarbija, mill-!enituri, mill-presbiteri tal-Knisja, mill-katekisti,
mil-Litur!ija nfisha. Mela, ir-Randan
mhux biss |mien Litur!iku mportanti, imma fuq kollox hu &ajjitna, g'ax hemm
b|onn li nibqg'u miexja dejjem ’il !ewwa fil-Misteru tal-Mag'mudija li, jekk
nirriflettu sewwa, nindunaw li hija l-Misteru tal-G'id ta’ Kristu ingastat
fina.

Alla ja'dem bi pro ess

Alla dejjem ja'dem fina bi
pro ess. Il-Bibbja turi l-pro ess,
bil-mod il-mod, tar-rivelazzjoni ta’ Alla lil I|rael, wirja li la'qet il-milja
fi Kristu, l-Iben ta’ Alla, u fil-Misteru tal-G'id tieg'U. San wann tas-Salib ig'idilna: “Fi Kristu
l-Missier uriena dak kollu li seta jurina dwarU nnifsu, u min jitlob g'al aktar
tag'rif jew wirja aqwa jkun qed ji|balja bis-s'i'.” Jekk jien u int ma n'ossux u ma nifhmux li
ninsabu fi pro ess qaddis ta’ g'arfien dejjem akbar tal-Im'abba ta’ Alla,
insibuha diffi li ferm nifhmu 'afna mill-Iskrittura, spe jalment tat-Testment
il- did. Wara kollox il-Van!eli inkitbu
minn Knisja katekumenali.

Il-pro ess, mixja,
tal-ag'ma

Xbiha meraviljuu|a ta’ dan
il-pro ess li Alla jwettaq mag'na, waqt li jinqeda wkoll bl-Istorja li ng'addu
minnha (anke mill-esperjenza tal-koronavirus li huwa sej'a ur!enti
g'all-konver|joni!), huwa l-Van!elu tal-lum.
Hu Van!elu twil imma tkun 'asra jekk ma jinqarax kollu hekk kif
tag'tulna l-Knisja.

 esù jilma' ra!el ag'ma
minn twelidu. Hu ar li dan id-difett
fi|iku mhux kastig, imma mezz biex tidher il-Glorja ta’ Alla. Ji!rulna bosta 'wejje! li huma salib, u a'na
nistaqsu: “G'aliex dan? X’g'amilt?” Huwa fis-salib biss li tidher il-Glorja ta’
Alla u meta dan ise'' a'na nkunu nistg'u insej'u t-tbatija tag'na: “Is-Salib
Glorju|”!

Dan il-bniedem 'a!a wa'da
seta’ jag'mel: jittallab. Din hi Kelma
ta’ Alla! A'na lkoll tallaba! Ilkoll nittallbu l-Im'abba, l-affett,

il-prosit, il-popolarità, is-su ess, il-fama... fl-a''ar mill-a''ar,
“il-&ajja” vera. A'na vojta g'ax
g'omja. A'na g'omja g'ax g'adna
m’g'arafniex il-profondità meraviljuļa ta’ dak li Kristu wettaq g'alina
fil-Misteru tal-G'id (il-Passjoni, il-Mewt u l-Qawmien tieg'U). A'na nfittxu l-“&ajja” kullimkien barra minn
Kristu. Kristu qieg'ed hemm g'ax a'na
n'ossuna obligati “nag'tuH”. Mur
obsor! U g'adna m’g'arafniex il-&ajja li
hemm fi Kristu g'ax il-Mag'mudija tag'na g'adha lewļa midfuna ta't il-'amrija u
’l bog'od milli ssir si!ra kbira li fiha jistkennu l-g'asafar tal-ajru.

Kristu jaf ikun
skomdu! Kristu mhux dak li naraw
fis-santi tal-Ewwel Tqarbina! Hu jmur
fuq l-ag'ma, jobļoq fl-art (il-bļieq ta’ Kristu = il-Kelma setag'na ta’ Alla,
waqt li t-trab tal-art = il-miļerja tal-bniedem), u j aflas it-tajn ma’
g'ajnejn l-imsejken. Dak kien b’idu
ma'ru!a biex jiddobba xi bi a tal-flus, imma ma’ din l-azzjoni ta’ Kristu
mill-ewwel 'aseb li dan kien xi wie'ed mill-vandali, mill-“kes'in” li sikwit
kienu jg'addu 'inhom jiddie'ku bih.

Din hi l-Istorja
tag'na. Ma’ dan il-bniedem inbeda
pro ess ta’ fejqan. Hu kien dara
tallab. Anzi kien komdu tallab! A'na lkoll komdi kif a'na, sakemm tinqala’ xi
wa'da li Alla jippermetti u din tkun terremot li taqlag'na mill-aljenazzjoni
tag'na. Kristu jg'idlu biex imur
jin'asel fil-menqa tas-Silwam li kienet fil-qrib. U ļgur li jmur. Is-Silwam hi xbieha tal-menqa, l-vaska
tal-Mag'mudija! Jg'addas rasu fiha u
ji!i jara! X’wa'da din! L-istess esperjenza ta’ San
iprijanu u ta’
tant o'rajn f’kull !enerazzjoni!

Dan hu l-g'an tal-pro ess
ta’ Alla f’&ajti u f’&ajtek: li ni!u “naraw”.
X’ “naraw”? L-Im'abba ta’ Alla
g'alija personali u g'alik li dehret fil-Wi sofferenti ta’ Kristu fuq is-Salib. Fil-qari tal-lum San Pawl ig'id: “Intom
kontu darba dlam, imma issa intom
dawl fil-Mulej.” (Ef. 5, 8). Imberkin a'na jekk l-Istorja li ng'addu
minnha turina li g'ad fadlilna 'afna x’niskopru fi Kristu... Il-pro ess irid
ikompli.

Il-Litur!ija tal-Kelma
tal-lum:

Qari I

David ikkonsagrat sultan ta’ I|rael.

1 Sam 16, 1b.6-7.10-13a

Qari
mill-Ewwel Ktieb ta’ Samwel

F’dak i|-|mien, il-Mulej qal lil Samwel: “Imla
l-qarn bi|-|ejt u itlaq. Jien se nibag'tek g'and esse l-Betlemita, g'aliex
minn fost uliedu jien g'a|ilt g'alija sultan”.

 ara li malli wasal, Samwel ra lil Elijab u qal:
“Hawn quddiem il-Mulej il-midluk tieg'u?”. U l-Mulej qal lil Samwel: “T'arisx
lejn is-sura tieg'u, jew it-tul ta’ persuntu, g'ax jiena di!a’ warrabtu. G'ax
il-Mulej ma jarax b'alma jara l-bniedem, dak biss li jidher fl-g'ajn, imma
l-qalb”.

 esse ressaq quddiem Samwel sebg'a minn uliedu;
imma Samwel qallu: “Il-Mulej ma 'atar lil 'add minn dawn”. U ssokta jg'idlu:
“Dawn huma t-tfal kollha?” esse wie!bu: “G'ad fadal i|-|g'ir, qieg'ed jirg'a
n-nag'a!”. U Samwel qal lil esse: “Ibg'at g'alih u !ibu, g'ax ma noqog'dux fuq
il-mejda qabel ma ji!i hawn”. U bag'at g'alih u !iebu. Kien |ag'|ug' ruxxan,
g'ajnejh 'elwin, u sabi' fis-sura tieg'u. U l-Mulej qal lil Samwel: “Qum u
idilku, g'ax dan hu”. Samwel 'a f’idejh il-qarn bi|-|ejt, u dilku quddiem 'utu.
Minn dakinhar ’il quddiem ni|el fuq David u 'akmu l-ispirtu tal-Mulej.

Il-Kelma
tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Salm Responsorjali

Salm 22 (23), 1-3a.3b-4.5.6

R/. (1): Il-Mulej hu r-rag'aj tieg'i, xejn ma jonqosni

Il-Mulej hu r-rag'aj tieg'i,

xejn ma jonqosni;

f’merg'at kollha 'dura jqeg'edni.

&dejn l-ilma, fejn nistrie', je'odni;

hemm hu jrejjaqni. R/.

Imexxini fit-triq tas-sewwa

min'abba l-isem tieg'u.

Imqar jekk nimxi f’wied mudlam,

ma nib|ax mill-'sara, g'ax inti mieg'i.

Il-'atar tieg'ek u l-g'aslu! tieg'ek,

huma jwennsuni. R/.

Int t'ejji mejda g'alija

quddiem l-g'edewwa tieg'i.

Bi|-|ejt tidlikli rasi,

u l-kal i tieg'i tfawwarli. R/.

Mieg'i, iva, jimxu t-tjieba u l-'niena

il-jiem kollha ta’ 'ajti.

U ng'ammar f’dar il-Mulej

sakemm indum 'aj! R/.

Qari II

Qum mill-imwiet, 'a jiddi fuqek Kristu.

Ef 5, 8-14

Qari
mill-Ittra ta’ San Pawl Appostlu lill-Efesin

&uti, intom kontu darba dlam, imma issa intom
dawl fil-Mulej; g'ixu ta’ wlied id-dawl li intom; frott id-dawl jinsab f’kull
ma hu tjieba, f’kull ma hu !ustizzja, f’kull ma hu verità. Fittxu li tag'rfu
dak li jog'!ob lill-Mulej, 11u tisse'bux fl-g'emejjel tad-dlam bla frott, imma
ikxfuhom fil-bera'. G'ax dak li qeg'din jag'mlu huma fil-mo'bi, tist'i mqar
jekk issemmih; imma meta wie'ed jo'ro!hom fil-bera', id-dawl juri kollox, g'ax
kull ma jidher hu dawl; g'alhekk jing'ad: “Stenba' int, li int rieqed, u qum
mill-imwiet, 'a jiddi fuqek Kristu”.

Il-Kelma
tal-Mulej

R/. Irroddu 'ajr lil Alla

Akklamazzjoni qabel l-Evan!elju

Ara w 8, 12

R/. Glorja u tif'ir lilek, Kristu!

Jiena d-dawl tad-dinja,

jg'id il-Mulej;

min ji!i warajja jkollu d-dawl tal-'ajja.

R/. Glorja u tif'ir lilek, Kristu!

Evan!elju

Mort, in'silt, u !ejt nara.

w 9, 1-41

Qari
mill-Evan!elju skond San wann

F’dak i|-|mien, kif kien g'addej, esù lema'
ra!el ag'ma minn twelidu, u d-dixxipli tieg'u staqsewh: “Rabbi, dan twieled
ag'ma g'ax dineb hu stess, jew g'ax dinbu l-!enituri tieg'u?”. esù wie!eb:
“Mhux g'ax dineb hu jew il-!enituri tieg'u, imma !ralu hekk biex l-g'emil ta’
Alla jidher fih. akemm g'adu binhar, je'ti!ilna nag'mlu x-xog'ol ta’ dak li
bag'atni, g'ax jasal il-lejl meta 'add ma jkun jista’ ja'dem. Sakemm g'adni
fid-dinja, jiena hu d-dawl tad-dinja”.

Kif qal dan, be|aq fl-art, g'amel minnu qisu
tajn, u dilek bih g'ajnejn ir-ra!el ag'ma u qallu: “Mur in'asel fil-menqg'a ta’
Silwam”. Din tfisser “il-Mibg'ut”. Mela dak mar, in'asel u !ie jara. Il-!irien
u dawk li s-soltu kienu jarawh, g'ax hu kien tallab, qalu: “Dan mhuwiex dak li
kien joqg'od bilqieg'da jittallab?”. Xi w'ud qalu: “Iva, hu”. O'rajn qalu: “Le,
imma jixbhu”. I|da hu qalilhom: “Jiena hu”. Qalulu: “Mela kif infet'ulek
g'ajnejk?”. We!ibhom: “Wie'ed ra!el, jg'idulu esù, g'amel ftit tajn, dilikli
g'ajnejja bih, u qalli: “Mur fis-Silwam u n'asel hemm”. Mort, in'silt, u !ejt
nara”. Qalulu: “Fejn huwa dan ir-ra!el?” Qalilhom: “Ma nafx”. Lil dan
il-bniedem li fl-img'oddi kien ag'ma 'aduh g'and il-Fari|ej. Issa dakinhar li
 esù g'amel it-tajn u feta' g'ajnejn l-ag'ma nzerta kien is-Sibt. Il-Fari|ej
ukoll staqsew mill-!did

lill-ag'ma kif sar jara. U hu qalilhom:

“Qeg'edli ftit tajn fuq g'ajnejja, mort nin'asel, u issa qieg'ed nara”.

Xi w'ud mill-Fari|ej qalu: “Dan il-bniedem
mhuwiex !ej ming'and Alla, g'ax ma j'arisx is-Sibt”. I|da o'rajn qalu: “Kif
jista’ wie'ed midneb jag'mel sinjali b'al dawn?” U ma qablux bejniethom.

U re!g'u qalu lill-ag'ma: “Int x’jidhirlek
minnu, issa li feta'lek g'ajnejk?” Qalilhom: “Dak profeta”. Il-Lhud ma ridux
jemmnu li hu kien ag'ma u 'a d-dawl qabel ma bag'tu g'all-!enituri ta’ dak li
sar jara, u staqsewhom: “Dan, li intom qeg'din tg'idu li twieled ag'ma, dan
binkom? Mela issa kif !ie jara?”. Il-!enituri tieg'u wie!bu u qalulhom: “Nafu
li dan hu t-tifel tag'na u li twieled ag'ma; imma kif issa !ie jara, dan ma
nafuhx, u anqas ma nafu min feta'lu g'ajnejh. Staqsu lilu: |mien g'andu, 'a
jitkellem hu g'alih innifsu”. Il-!enituri tieg'u wie!bu hekk g'aliex be|g'u
mil-Lhud, g'ax il-Lhud kienu !a ftiehmu bejniethom li jekk xi 'add jistqarr li
 esù hu l-Messija, isib ru'u barra mis-sinagoga. Kien g'alhekk li l-!enituri
wie!bu: “{mien g'andu, staqsu lilu”.

G'al darb’o'ra re!g'u bag'tu g'al dak li kien
ag'ma u qalulu: “Ag'ti glorja lil Alla! A'na nafu li dan il-bniedem huwa
midneb”. Dak we!ibhom: “Jekk hux midneb ma nafx. &a!a wa'da naf: li jien kont
ag'ma u issa qieg'ed nara”. Qalulu: “Imma hu x’g'amillek? Kif feta'homlok
g'ajnejk?”. U hu we!ibhom: “ a g'edtilkom u ma smajtux! Xi tridu tisimg'u
i|jed? Jaqaw tridu intom ukoll issiru dixxipli tieg'u?”. U qabdu jg'ajruh u
qalulu: “Dak int dixxiplu tieg'u! A'na ta’ Mosè dixxipli! A'na nafu li lil Mosè
kellmu Alla, imma dan ma nafux minn fejn hu!”. We!ibhom ir-ra!el u qalilhom:
“Sewwa! Hawn qieg'ed l-g'a!eb, li intom ma tafux minn fejn inqala’, u
madankollu lili feta'li g'ajnejja! A'na nafu li Alla mhux se jisma’
lill-midinbin; i|da mbag'ad jekk wie'ed ikun iqim lil Alla u jag'mel ir-rieda
tieg'u, lil dan jisimg'u. Qatt fid-dinja ma nstema’ li xi 'add feta' g'ajnejn
wie'ed ag'ma mit-twelid. Li kieku dan ma kienx !ej ming'and Alla, xejn ma kien
ikollu 'ila jag'mel”. Imbag'ad qab|u u qalulu: “Int se tg'allem lilna, int li
twelidt dnubiet wa'dek”. U ke ewh ’il barra.

 esù sama’ li ke ewh ’il barra; sabu u qallu:
“Temmen inti f’Bin il-bniedem?” Dak wie!eb u qallu: “Min hu, Mulej, biex nemmen
fih?”. Qallu esù: “Mhux biss rajtu, imma huwa dak stess li qieg'ed ikellmek”.
Qallu: “Nemmen, Mulej!”. U nxte'et g'arkubbtejh quddiemu. Imbag'ad esù qal:
“Jien !ejt fid-dinja biex nag'mel 'aqq, biex min ma jarax isir jara, u min jara
jag'ma”. Xi w'ud mill-Fari|ej li kienu hemm madwaru semg'uh jg'id dan u
staqsewh: “A'na wkoll g'omja?”. We!ibhom esù: “Li kieku kontu g'omja, ma
kontux tkunu 'atja ta’ dnub. Imma issa qeg'din tg'idu: “A'na naraw,” mela
d-dnub tag'kom g'adu fuqkom”.

Il-Kelma

tal-Mulej

R/. Tif'ir lilek Kristu